

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely, —
Szentgyörgy-utca 9. szám.
— ev. ref. lelkészi lakás. —

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill

Kakas: református jelvény.

Luk. XXII. r. 54–62. v.

Láttam a marosvásárhelyi főgondnoknak dr. Bernády Györgynek a nagy hegyben épült új villáján magasai a kakast. Hallottam, hogy éppen református vallásához való buzgóságból tette azt oda. Szivem megdobbant. Szegény református egyház, mennyi hű fiad van neked, titkon itt ott! Nem felejtettek el még téged! Vajjon teljesít-e te irántok édes anyai kötelességedet? A Jézust, Megváltójukat, boldogítójukat, hű vezérüket, tanácsadójukat hirdeted-e nekik? Hogy megismerjék őt és vegyék bűneiknek bocsánatát; az erőt a szent életre. Hogy a társadalmat, melynek sok helyen irányítói, a nép boldogságán fáradoznak; vezessék helyes irányba s a népet tudják boldogítani.

Az édes anyának nem közönyös, hogy fia mily hivatalba van s hogy tudja-e azt teljesíteni? Legnagyobb öröme, ha tudja teljesíteni. Református anyaszentegyház! neked mint hű édes anyának legnagyobb örömed az kell hogy legyen: ha fiaidat, leányaidat Jézushoz vezeted, mert akkor nem kell féltened őket. Akkor nem emberi erőből, hanem isteni erőből, könnyen teljesítik hivatásukat: boldogítják nemzetüket.

A kereszt róm. katolikus jelvény. A kakas

református. A kereszt nem azért nem református jelvény, mert a keresztnek ellensége volna a református egyház, hanem azért, mert a református egyház keletkezésekor a kereszt már más földi, előbb keletkezett egyháznak volt jelvénye, ezt tehát nem választhatta. Fontos tudni, hogy a kereszt az egyházak hitczikkeit tekintve, egy egyháznak sem illene úgy, mint a reformátusnak, mert a református egyház az, mely a megigazulást: Jézus keresztre feszítésének tulajdonítja egészen. Megigazulunk Isten kegyeméből, hit által a Jézus Krisztus kereszt halála által. Nem jó cselekedetekből, mint a róm. katolikus egyház tanítja, hanem egyedül Jézus Krisztus halálának érdeméből. Aki ezen megigazulást elfogadja: az már Jézusé; az már sir ha vétkezik, tehát rosszat szándékkal nem tesz s ha tesz bánja, megtér. Nem cselekedetekből igazul meg, hanem Jézus érdeméből egyedül, de megigazulván szentekhez illő életet folytat Jézus által. Jól megfontolva, egyik egyház sem hirdeti oly tisztán, bibliailag a kereszt fontosságát, mint a református. Egyedül Jézus Krisztus keresztre feszítése az ember megigazulásának, üdvösségének az ára. Ez oly biztos ár, mely a legeslegnagyobb bűnösnek is teljes bűnbocsánatot szerzett. De csak ez és semmi egyéb. Innen az a református jellemvonás, hogy a református ember ha valami jót

tesz nem kívánhat érte nagy dicséretet; azzal tartozott.

A róm. katolikus egyház, mikor a jó cselekedetek érdemét tanítja nem csak boldogtalanná teszi hiveit az által, hogy őket örökre kétségben hagyja, mivel egyikük sem lehet biztos üdvössége felől; mert melyik állithatja, hogy ő annyi jót tett, hogy üdvösséget érdemel? Senki. Hanem Jézus keresztje érdemét is elhomályosítja, mert ha jó cselekedetektől igazulunk meg, akkor nincs szükség Jézus kereszt halálára. Ha jó cselekedetektől, akkor nem a Jézus kereszt halálának érdeméből. Akkor Jézus hiába halt meg. Nem csak felekezeti ügy ez; minden lélek tisztán kell hogy tudja ezt, vajjon nyer-e üdvösséget vagy nem? Jó cselekedeteiből nem. mert azzal tartozik; igaz hogy tesz jót, de tesz rosszat is; a jó cselekedetek legyenek jók, beszámíthatók, de mit érdemelnek rossz cselekedetei? Kárhozatot. A jó cselekedet hozzá tartozik a keresztyén emberhez. Mint meghalt hit, mely jót nem cselekszik, úgy meghalt, nem élő, nem is létező hit Jézus váltság-halálába az a hit, mely jót nem cselekszik. Jézus Krisztus váltság halála egyedül, tisztán a mi megigazulásunk ára, semmi egyéb, de ki ennek részese az szent, Jézus örökös társa és szentekhez illő életet él, másként nem tehet, mert akkor nem hinne, nem lenne Jézus megváltotta.

Jézus Krisztus kereszt halálának fontosságát a református egyház tanítja legtisztábban; ez egyháznak Jézus keresztalála a fundamentuma. A róm. katolikus egyház a jó cselekedetek érdem-szerző tanításával a Jézus kereszt halálának fontosságát éppen elhomályosítja, mert mi szükség Jézus keresztalálára, ha jó cselekedetektől is megigazulhatunk? Volt idő, mikor a róm. kath. egyház egyenesen pénzért árulta a bűnbocsánatot!

Az egyházak tanait véve számba a kereszt jelvény a református egyházé kellene hogy legyen igazság szerint, de előbb elválasztotta azt más egyház s a jelvény azért jelvény, hogy különbözzék. Ezért a református egyház a róm. kath. egyház jelvényét nem használhatta, pedig tanait tekintve őt, illetné s éppen a róm. katolikus egyházat nem.

A református egyház a keresztnek, már

Jézus keresztjének leghűbb egyháza, ha jelvényül külső okból nem választhatta is.

A református egyház jelvénye a kakas. Nagyon kevés szó esik mostanában e jelvényről. Pedig mély jelentőségű. A Szent Írásba a kakas megszólal, mikor Péter háromszor megtagadja Jézust. A kakas megszólalása juttatta eszébe Péternek, hogy megtagadta Jézust. Előre megmondta Jézus, mielőtt a kakas megszólal háromszor megtagadsz engem Péter. Mikor harmadikszor megtagadta Jézust, megszólalt a kakas. Péternek eszébe jutott Jézus jövendölése, kiment, keservesen sirt.

A kakas, Jézus megtagadására emlékeztetve, az éberségre s élő vallásos hitre emlékeztet.

Isten előtt utálatos, megvetettetett voltál. Jézus, Isten szerelmes fia, leszállt az égből, hozzád hasonló emberi testet vett magára, testvéred, atyád-fia lett. Hasonlatos lett mindenben hozzád a bűnt kivéve. Betöltötte Isten kedvét a földön. Nem volt bűne, nem is kellett volna szenvednie. Mégis a legkinteljesebb halált szenvedte: keresztre feszítettetett. Az Ő keresztre feszítettetésének, kínainak érdeme megmentett téged a kárhozattól. Helyetted elszenvedte bűneid büntetését. Te utálatos kellene hogy légy Isten előtt, de Jézusért kedves vagy. Nyomoruságod idején nem fordulhatnál Istenhez, hiszen utálatos létedre még ellene jártál. Jézus nevében kérhetsz bármi bajodban bármit, megadatik. Az égben — helyed, hogy Istennel légy örök boldogságban — nem volt. De Jézus által teljes szeretet van az égben irántad. Szeret az Isten, Jézus, az angyalok, az idvezült lelkek. „Öröm van az égbe a megtérő bűnös felett:“ Luk. XV. r.

Ez a Jézus él, Istennek jobbán, olyan testben, milyenben mi feltámadunk a feltámadáskor, mert Ő már feltámadott. Szeretett téged, hogy meghalt éretted. Azt kívánja tőled, hogy add életed neki, kövessed Őt. A világ büszke, te is büszke vagy. Ez annyi mint, mikor Péter azt mondta: „Nem ismertem Őtet:“ Életeddel kellene, hogy bizonyosságot tégy Róla; a világ másként él, te is másként élsz; nem tagadtad-e meg Jézust? A világ gyűlöl, te is gyűlölöd! Irigykedsz! Sértsz! Hamis vagy! Hazug! Csalsz! Lopsz! Igazságtalan vagy! Parázna! Ezzel mind azt mondod: nem ismerem Őt, mi közöm Hozzá;

Ő nem így élt, de én nem akarok olyan lenni, mint Ő; én másként élek. nem mint Ő.

A kakas juttassa eszedbe, hogy megtagadtad azt, ki téged annyira szeretett, hogy életét adta érted. Juttassa eszedbe a téged szerető Jézust, Megváltódat. Ki szegény megvetetett lett érted és te mégis még megveted. Sirj keservesen, mint Péter, hogy megtagadtad Jézust... Boldogok akik sirnak, mert ők megvigasztaltatnak. Máté V. r.

Oh ha a kakas eszetekbe juttatná református emberek, hogy Jézust megtagadtátok. Mily másként fordulna sorsotok, mily más lenne hazánk sorsa! Nem dálna a bűn pusztító háboruja. Nem veszélyeztetné végromlással a veszedelem, melynek rugója a gyűlölet. De itt hozzátok fordulok református főemberek! Olvassatok Jézusról a Szent Írásból minden reggel csak 2—3 verset. Próbáljátok meg a szerint élni s akkor mondjátok el, mit tapasztaltok. A nagy angol államférfiak megtették, mi az eredmény?

Magyari Árpád.

Az idő jelei.

Két cikk. —

Nagygalambfalván 1907 jun. 17-én tartott egyházmegyei értekezleten szabadon előadta **Biró Sándor**, vallástanár.

Igen tisztelt Egyházmegyei értekezlet!

Pár nappal ezelőtt azt kérdezte tőlem valaki Udvarhelyt: miért mentek ki Nagygalambfalvára? Most itt kérdezhettek sokan: miért jöttünk ide? Azért, mert itt van az életnek ősforrása. A földmivelés a legrégebb, legtisztesebb, legméltóságosabb foglalkozás. Azt mondja Schiller, a nagy német költő, hogy ember emberré legyen, örökké tartó szövetséget köt hivőleg a jó földdel, ezzel az igazi édes anyával. A földmivelés alapja minden más mesterségnek, ebből nőtt ki a tudomány, a művészet, ezen nyugszik a királyi korona, ebből táplálkozik a hatalom és pompa. A népért gondolkoztak az igazi bölcsék, érte dolgoztak a költők, a népért szenvedtek a próféták, a népért jártak erszény és saru nélkül az apostolok, a népért cipelte nehéz keresztjét a Megváltó. A néphez jöttünk, mert itt dobog a nemzet szive, mert itt van az állami élet érve-rese. Ha jó a vér, biztosítva van az élet, ha jó a forrás, biztosítva van a táplálék. Azért jöttünk, hogy üterére tegyük a kezünket a jó székely népnek, melyről azt mondja a költő: „csak nem fajult el még a székely vér? minden cseppe drága gyöngyöt ér.“ E vére

van szüksége a magyar földnek, e vére van szüksége a magyar társadalomnak, e vére van szüksége anyaszentegyházunknak. Ne féljete, nem kiszipolyozni akarjuk mi e vért, mint tették századokon át annyian és oly sokszor, s amint lesnek rá ma is oly sokan. Nem vagyunk mi olyanok, mint a görög hagyomány szerint a stoikus bölcs, aki hivatlanul ment a léphiták lakodalmába, ahol a lámpát leverte s a sötétben a házigazda ezüst kupáját köpenyege alá csuszította. Nem azért jöttünk, hogy sötétséget csináljunk s azalatt megraboljuk népünk szív-véré, hanem jöttünk, hogy visszaadjuk e vért azoknak, a kiket illet, akiknek Istentől joguk van hozzá, hogy a mennyire hatalmunkban áll, elősegítsük a vér egységes keringését. Mert ha él e nép, él a magyar föld, él a magyar haza, él a magyar egyház; ha erős e nép, erős a magyar haza, erős a magyar egyház; ha boldog a nép, boldog a magyar föld, boldog a magyar nemzet, boldog a magyar egyház.

Beteg a magyar föld. Nem tud elég kenyeret nyújtani gyermekeinek. Nem tud kenyeret teremni édeset jóízűt, melyet ne keserítene panasz és könnyhullatás. Nem tud teremni megeledést, boldogságot. Sirva néz gyermekei után, kik leszakadnak kebléről s mennek messze, tul a tengereken kenyeret keresni. Beteg a magyar nemzet. Ellenségeivé lettünk egymásnak, ellenszenv, gyűlölség választotta el a magyart a magyartól, minden nap több házból költözik ki a békesség és egyetértés, a hitves hitvesével, a gyermek szülőjével hasonlik meg, pedig meg van írva: amely ház önmagában meghasonlik, elpusztul. Erkölcsi zül-lés, anyagi romlás szedi áldozatait nemzetünk soraiból. Beteg az anyaszentegyház. Ma tele van itt a templom s én hiszem, hogy itt máskor is sokan vannak, kik szeretik az Úrnak házában való lakozást, de hány meg hány templom ásit az ürességtől? az evangélium ré-mesen kong az elhagyott komor falak között s a református magyar egyház géniusza gyászba öltözve hullatja keserü könnyeit Népünk elhagyta a templomot, mely sziklavára, erős bástyája volt a szabadságnak, igazságnak, haladásnak. Népünk elhült az egyháztól, melynek egyik kezében kard volt a multban, mely fényessé vált mint a napsugár az igazságért vivott harcban, másik kezében pedig magasan lobogtatta az evangéliumnak égi szövetnekét. Lehanyatlott a zászló, melyre az volt írva: Istenért és szabadságért! Ma többen sereglenek naponként a törvényszék felé, mint vasárnap az Isten házába.

És e sok betegség között épen minket fenyeget legnagyobb veszély, nekünk van legtöbb ellenségünk, minket vádolnak, minket támadnak legtöbben. És csak ez az egy, a mi vigasztal, ez az, mely biztosítja részünkre a jövőt. Minél romlottabb a korszellem, annál nagyobb az ellentét közte és az evangélium között. A hamiság legnagyobb ellensége az igazságnak, a képmutatás az őszinteségnek, az önzés az önzetlenségnek.

A tisztátalan lélektől megszállott ördögösök is az Úr Jézus ellen kiabálnak leginkább: „mi közünk nekünk veled Jézus, Istennek fia, jöttél ide, hogy minket győztörj?” Akkor kellene pirulnunk, akkor kellene kétségbeesnünk, ha egyházunk jól érezné magát s terjeszkednék a mai viszonyok mellett

A betegség mindenestre sulyos, mert előre haladt, de azért nem reménytelen, csak meg kell találnunk az orvosságot. Erről kell nekünk tanácskoznunk.

A nagy mindenségben semmi sem történik ok nélkül. A mindenható Isten szigorú törvények alá rekesztett mindeneket, melyeket megváltoztatni embernek nem áll hatalmában.

A mai állapotoknak is meg van természetes okuk. Az u. n. szociális mozgalmakat, társadalmi bajokat létrehozta a százados jogtalanság, igazságtalanság, méltánytalanság. Az állam eltért hivatásától, nem mért egyenlő mértékkel minden fiának, megszegte a legfőbb törvényt: a köznek boldogságát. Az egyházi bajok szülő oka pedig az, hogy az egyház prédikálta, de nem valósította meg az evangélium parancsát: „szeressétek egymást, mert mindnyájan egy atyának vagytok gyermekei, mert arról ismernek meg, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretitek.”

A mai kor szociális mozgalmata a társadalmi fejlődésnek azt a pontját jelöli, melyen az egyén öntudatra ébredt, érzi ember voltát s követeli a legkisebb is az ő jogát, erejét megillető érvényesülését. A világ végtelen alkotmányában egy porszemnek is meg van a maga helye, rendeltetése, hozzájárul az is a vonzó erőhöz, mely kiméri az égitestek pályáját. Hát az ember, ki az Isten képét hordozza magán, ne kapja meg eszét és szívét megillető helyét a társadalom kebelében? Az egyház és vallás elleni támadások pedig a fejlődésnek azt a pontját mutatják, melyen meg kell bukni a külső tekintély uralmának. A gyermeket lehet, sőt kell, kézen fogva vezetni, de a felnőtt ember kirántja kezét kezünkből, mert ő tud a maga lábán járni. Nem a vallásnak, nem az Istennek ellenségei ezek, hanem az egyház gyámkodásának, a mankónak, melylyel meg akarják bénítani azt, a ki érzi erejét, épségét. A gyermeket tejjel kell táplálni, de a felnőttnek más eledelre van szüksége s ha mi nem adjuk azt, fordul másokhoz.

Egyházunknak a közel multban az volt szép és dicső hivatása, hogy lebontsa az orthodoxia elavult, dohos levegőjű, ódon épületét. E feladatának becsülettel meg is felelt csak az a baj, hogy itten megállott. Ha pedig valaki lebontja feje fölül a roskadozó házat s nem épít helyette ujat, szabad ég alatt marad. Ha valaki kivágja kertjéből a korhadó fákat s nem ültet helyökbe ujat, pusztává teszi kertjét s a régi fák helyén dudva és csalán terem. Ilyen formán jártunk mi is. Hiveink most menekülnek hol a világ szerinti bölcssekhez, hol beállnak világtalanok vakvezetőivé, hol pedig mennek a külső oszlopokkal meg-

támogatott templomok tömjénfüsttel enyhített levegőjébe. És ez még nem elég. Ellenünk is támadnak. Ugy jártunk mint Mózes a zsidó néppel. Nagy erőfeszítéssel kivezette őket Egyiptomnak földjéből, szolgálatnak házából és a pusztában fellázadtak ellene, miért nem hagyott nekik békét Egyiptomban, ott, ha szolgák voltak is, legalább volt mit egyenek, itt pedig éhen vesznek. Ismeretes a lázongó nép sorsa. Az Úr megbüntette őket, hogy egy is közülök meg ne lássa az ígért földjét és helyettök teremtett új nemzedéket, szabadságért égőt, méltót az Urhoz, melynek szive nem csüggedt, karja nem hanyatlott miglen legyőztek 31 királyt. Hát mi mit tegyünk? visszavigyük népünket, ismét a léleknek egyiptomi szövetségébe, a szolgaság jármába?

Oh nem! Nekünk haladnunk kell előre az uton, melyet megmutatott a mi Istennünk. Ő velünk lesz hatalmas erejével és a ki ellenünk meri emelni kezét, az elvesz mint a pusztában lázongó gyáva nép. Minket pedig, ha hosszú lesz a küzdelem s nem is mehetünk be az ígért földjére, fölviszen az Úr a Nébó hegyére, hogy bepillantsunk abba az országba, abba a jobb jövőbe, melyet ígért mindazoknak, kik a nemes harcot megharcolják.

A cél tisztán áll, csak az a kérdés: mit tegyünk? hogy visszatérjenek hiveink, hogy zászlóink alá sorakozzanak azok is, kik nem tartoznak ugyan egyházunkhoz, de velünk együtt várják az új eget és új földet, melyben lakozik az igazság?

A tyúk ha kotyogni kezd, repesve futnak kicsinyei szárnyai alá, mert azok a szárnyak anyai szárnyak, mert azok alatt biztos védelmet, édes nyugalmat, éltető meleget találnak. Az emberek is sietni fognak e helyre, az anyaszentegyház kebelébe, ha érezni fogják, hogy ez a legjobb anya, itt lakozik a legigazibb békesség, itt van forrása a legtöbb bölcsességnek, itt van a legjobb tanács, itt akarják legőszintebben az ő boldogságukat. A ki érezte a napnak éltető melegét vagy a kies forrásnak üdítő erejét, az kényszerítés nélkül is felkeresi azokat. Ha azt akarjuk, hogy hiveink megváltozzanak, meg kell változtatnunk templomainkat. Nem azt mondom, hogy lebontsuk ezeket a templomokat, hiszen ezeknél jobbat, egyszerübbet, tisztábbat és fenségesebbet úgy sem csinálhatnánk. Egyebeknek kell itt megváltozni. Hogy úgy mondjam, a vallást le kell hoznunk az égből a földre. Mit érne az nekünk, hogy a nap az égen ragyog, ha sugarait alá nem bocsátaná, ha föl nem melegítené a földet, meg nem termékenyítené a hideg rögöt? Mit ér a vallás, ha csak mint valami távoli fényt szemléljük, bölcselkedünk róla, de erejét nem érezzük, életünket át uem hatja? A vallásra nemcsak a más világon, hanem itt e földön van szükségünk. Legyen ott a vallás a földmivelő lelkében, mikor szántvet; legyen ott a műhelyben, a gyárban, a kereskedő boltjában, az iskolában, a törvényszék csarnokában,

a népeket kormányzók lelkében, hogy érezze mindenki: engem Isten állított e helyre, munkámat az ő nevének dicséretére kell végeznem, tetteimért neki tartozom számadással. Ne a tulvilágra irányítsuk hiveink szemét, hanem itt e földön egy szebb, boldogabb világra: a szeretet, igazság, egyetértés, békesség világára, az Istennek országára, mely megjelent a mi Urunk Jézus Krisztusunkban.

(Vége köv)

Isten igéje.

A betegek barátja.

ELSŐ RÉSZ.

Biblia történet.

Ó Testamentum.

II.

A bajok eredete.

Atkozott legyen a föld temiattad.
I. Kéz. 3, 17.

Sokszor töprengünk e kérdés felett, hogy miért van oly sok baj a világon? Miért az a sok panasz, fájdalom, a mely betölti a szájakat s honnan azok a válaszfalak, a melyek mind jobban-jobban elválasztják egymástól az embereket, akik pedig testvéri szeretetben kellene hogy éljenek e földön? Örök-talányok és megfejtetlen kérdések ezek s folyton megújulnak mióta ember él a földön és ismétlődni fognak míg emberi élet lesz e világon. Nem kerülnek el magányos betegágyadat sem.

Jöjj, gondolkozzunk kissé s próbáljuk e kérdések megfejtését keresni.

Kettős magyarázatát is adhatnók a világ sok sok bajának. Egyik ez. — A világ teremtője nem az a tökéletes Istenség, a ki mindent jól teremthetett volna s ezért van, hogy annyi tökéletlent, hibást, rosztat s annyi bajt tapasztalunk. A másik magyarázat meg ez volna. — A világ teremtője még sem a mindenható Isten, aki egyedül alkotta volna s gondviselné az általa teremtett világot. Rajta kívül van még egy másik: a Gonoszság, aki a jót megrontja s aki a jól megteremtett földre lehozta a minden rosztat.

Ugyde ez a magyarázat meg nem állhat. Már a régi zsidó vallás azt tanította, hogy a világ teremtő Istene — tökéletes, mindenható Isten. Neki a rossz nem lényege! Akkor tehát csak az ember tulajdonsága lehet Csakugyan általa — ez ember által — lett a rossz; tudatlansága, állhatatlansága által lett a bűn mint erre a világra szabott büntetés. A bűnös emberiség súlyos büntetése ez, ami ellen azonban éppen neki nem szabad panaszkodni.

Kedves, beteg barátom! Ha pedig e komoly órákban csakugyan igazságos akarsz lenni, be kell

hogy ismerd, miszerint te sem érdemetlenül szenvedsz, mert betegségednek okát mindig megtalálhatod többé-kevésbé gondatlan, esetleg éppen rendetlen életmódodban.

Istenháza.

Hogy nyüzsög az ember ott künn,
Az életnek harcterén,
Mily hatalmas a vétek s bűn,
Milyen gyöngé az erény!
Tele a korcsma mindig,
S gyakran üres ez a hajlék,
Melynek árnyán csendesen,
Titkon, Isten van jelen.

Pedig itt e falak közt
Hány ember lelt enyhülést,
Kinek sebbzett szíve megtört,
Kit csalódás, bánat ért!
Üres, hiú a világon
Minden remény, minden álom,
Nagy tenger a bú, a könny,
Kisded patak az öröm.

Ó vigasztalj és emelj föl,
Te megváltó Szeretet,
A te véres keresztedről
Nyujtsd felém szent kezedet!
Töltsd meg égi nyugalommal,
Legyen, mint e hajlékod,
A szívem is otthonod!

Pálmay József.

Azoknak, akik gazdagok e világon, megmondjad, hogy fel ne fuvalkodjanak elméjekben és reménységeket ne vessék a bizonytalan gazdagságokban, hanem az élő Istenben, ki bőséggel megád nekünk mindeneiket a mi tápláltatásunkra.

Hogy egyebekkel jól tégyenek, hogy gazdagok legyenek jócselekedetekben, hajlandók legyenek az adakozásra, hajlandók egyebekkel való nyájaskodásra.

Pál I. levele Timóth. 6. 17—18.

Egyháztársadalmi élet

A diakonissza-ügy érdekében.* Az 1904. évi I. t. c. 129. §-a a szegények, árvák és betegek gondozására gondnokot rendel, aki a lelkész felügyelete alatt, a hazai intézetekben kiképzendő diakonusok és diako-

*A kolozsvári egyházmegye közgyűléséhez benyújtott indítvány és annak indokolása.

nisszák közreműködésével eddig fájdalom teljesen elhanyagolt szeretet munkát tartozik végezni.

Hogy azonban a hivatott törvénycikk intézkedése ne legyen illuzorius, feltétlenül szükségünk van olyan intézményre, a mely egyházainknak nem csak képzett, de hivatott s hivatásukért lelkesülni és lelkesíteni tudó diakonusokat és diakonisszákat neveljen

A diakonissza-képzés ügye hazánkban régen vajudik. Létesítésének szükségességét már az 1892 évi zsinat kimondta, majd 1895-ben a szatmári fényes értekezlet vetette felszínre és az eszme megtestesítésével gróf Dégenfeld József tiszántuli egyh. ker. főgondnok és Kis Albert debreceni lelkész urakat bizta meg. Az 1906 évi zsinat pedig Garzó Gyula tiszántuli egyh. ker. képviselő javaslatára kimondta, hogy: egy megfelelő diakonissza képző intézet mielőbbi létesítését és fentartását egyetemes ref. egyházi érdekből kiválóan fontosnak tartja s ez ügy nyilvántartásával, fejlesztésével, létesítésével s a fentartásra vonatkozó intézkedések megtételével az egyetemes konventet bizza meg.

Ámde anyagi feltételek hiányában a kezdeményező lépéseknél még ma sem mehetett tovább. Mert százszázalékos kellenének a diakonissza-képzés olyan alapon való szervezésére, amint azt a hivatalos egyház koncipiálja.

Az a néhány millió, amit az állam a két protestáns egyháznak ad, a jelenlegi terhek csökkentésére is alig elég, többet pedig a közel jövőben aligha kaphatunk és ki tudja mikor lehetünk abban a helyzetben, hogy a folyton fokozódó igények, a mindig több anyagi erőt követelő viszonyok mellett egyházunk százszázalékos biztosíthat évenként diakoniára.

Pedig ütött a tizenkettedik órája ennek az ügynek is. És éreznünk kell, hogy evangéliumi egyházi élet e nélkül nem képzelhető. A lelkipásztori munkának nem csak támasza, de egyenesen kiegészítője ez, mert szinte lehetetlen, különösen a nagyobb, népesebb gyülekezetekben, hogy a lelkipásztor diakonia nélkül a szeretetnek mindazon munkáját egymaga teljesítse, amit Isten akarata szerint teljesíteni minden egyháznak, szent kötelessége és különösen szorongató kötelesség most, amikor minden felől olyan áramlatok fenyegetik egyházainkat amelyek sokkal biztosabb erődmennyel törhetnek a megsemmisítésére, mint a legkegyetlenebb fegyveres üldözés.

Ilyen körülmények között egyenesen bűn volna meg nem ragadnunk Istennek a Filadelfia néven nevezett első magyar diakonissza nevelő intézet által segítségünkre kinyújtott kezét.

A Filadelfia, mint szövetség ezelőtt négy évvel született. Az élő keresztyén-szeretet szülte, annak az erős meggyőződésnek alapján, hogy még vannak hazánkban is áldozni kész és áldozni képes lelkek, akik lehetővé teszik, hogy egyházaink számára hitű, komoly keresztyén munkásokat neveljen és hogy a nők hitből

és szeretetből származó tevékenységének a szervezésére utat nyisson.

A szövetség, négy évi, tagjainak kitartó hitét nagyon is próbára tevő küzdelem után az idén egyesületté izmosult, hogy annál szabadabban, nagyobb erővel és szélesebb körben folytathassa áldásos hivatását.

Tökékre nem támaszkodhatik, még otthona sincs, idiglenesen a budapesti Bethesda diakonissza intézettel áll szerződéses viszonyban s ott erősödik nehéz munka közt. Nem magáért, hanem munkájának áldásaiért kíván tovább is élni. És amint a segítő szeretetnek talajából nőtt, úgy azon remélt mindvégig állani.

Szükséges tehát, hogy mindazok, akik a diakonissza képzés fontosságát átallátják, támogatására, céljainak előbbvitelére késedelem nélkül siessenek.

Szükséges, hogy segítse a segítő társat legelső sorban maga az egyház. És mert szegyennek tartanám, ha épen egyházmegyénk felejtene el; indítványozom, mondja ki az egyházmegyei közgyűlés, hogy:

1. A kolozsvári egyházmegye mivel a Filadelfia diakonissza egyesület törekvéseit azonosnak tekinti az 1906 évi zsinaton megnyilatkozott azon törekvéssel, amely a diakonissza képzés, mint teljesen evangéliumi alapon álló egyházi szervnek az egyházi életbe való bevitelét multhatatlanul szükségesnek tartja: a filadelfia első magyar diakonissza nevelő intézet támogatását első rendű egyházi feladatnak tekinti.

2. Belép a Filadelfia egyesület pártoló tagjai közé és a tagsági díj megváltására egyszer s mindenkorra 50 koronát utal át a Filadelfia vezetőségének.

3. Elrendeli, hogy az egyházmegye minden egyházközségében hívassék fel a hívek figyelme a Filadelfia, jelezve, hogy annak pártoló tagjai évenként 1 koronát, segítő tagjai pedig évi 10 fizetnek.

4. A testvér egyházmegyéknek pártoló felhívásába ajánlva, hasonló határozat hozatalára kéri fel.

Bácsy Gyula
lelkész.

H i r e k.

Olvasd a bibliát!

Az ember büne és Isten ígérete.

(Mózes I. k. 3, 1—6. és 13—15.)

Éden kertjében teljes boldogságban éltek az első emberek; és éppen a hol minden nap tapasztalhatták Isten szeretetét, ott történt az a balvégzetű dolog, hogy engedtek a Sátán csábításainak s ezzel elszakadt az a kötelék, mely őket Istennel kapcsolta össze. Bűn és halál, ennek hata' ma alatt állanak ezentúl vaskövetkezéssel, miguem Isten irgalmából megjelenik a Megváltó.

Aranymondás.

Miképen Ádámban mindnyájon meghalnak, azonképen a Krisztusban mindnyájan megeleveníttetnek. Kor I. lev. 15, 22.

Oktató jegyzetek.

I. Ádámban mindnyájan meghalunk. Ádám szent, ártatlan, örökéletű volt, mikor Isten teremtette; de a mikor ő és Éva a Sátán beszédére figyeltek, mikor nem vigyáztak saját szívükre s megengedték, hogy oda bevonuljon a kétely s az olyan élvezetek kívánsága, melyek mellett nem gondoltak az Istenre, mikor bevonult oda a nagyravágyás — olyanok akartak lenni mint az Isten és a kevélység — mindentudók akartak lenni, akkor már a halál törvénye alá jutottak. Hitelenség és engedtlenség, ezek voltak a bukás főokai. Mi pedig első szülőinktől örököltük a bűnre való hajlamot s azért mi ugyanazon átok alatt vagyunk. De nemcsak a hajlam van mi bennünk; mikor a Sátán minket megkísértett, sokszor vétkeztünk magunk is. Ezért megérdemljük Isten igazságos ítéletét a halált.

II. A Krisztusban mindnyájan megelevenítettnek. Isten nem akarja a bűnös ember halálát, hanem úgy szereti e világot, hogy gondoskodott oly Megváltóról, ki elszenvedti a mi büntetésünket, ki megszabadít a Sátán hatalmától. Az Isten Fia az, ki mint az Ember Fia leszállott e világra, ki megkísértett mindenkiben, de bűnt nem követett el. Ő elszenvedte még a halált is értünk, hogy feltámadásával életet is szerezzen számunkra. A ki ő benne hiszen, azt semmisen választhatja el többé az Isten szeretetétől.

A holt tenger közelében csodálatos növény tenyészik; gyümölcs, az úgynevezett sodomai alma, gyönyörű színével és édes illatával kínálta magát az utazóval; de ha ez odamegy és szakítani akarja, szétpattan a burok és mérges por repül a csalódott ember szemébe; a gyümölcs ragyogó színű héja pedig összeszögördik. Ilyen az az élvezet, mit a Sátán ígér, ha megkísért.

— **Négyszeres rablógyilkosság.** Borzalmas és vakmerő rablógyilkosság történt július hó 19-én éjjel a fővároshoz közel levő Dános és Vacs puszták közti országúton. Az undok kegyetlenséggel végrehajtott szörnyettettek nem kevesebb, mint négy áldozata van. Szarvas István korcsmáros, ennek felesége és 17 éves hajadon leánya, végül Tabán Pál tejeskocsis, akinek azért kellett meghalni, mert véletlenül arra járt és látta a rablógyilkosokat. Tetézi az eset borzalmasságát, hogy a tettesek, miután végeztek áldozataikkal és megakadtak a rablott holmikkal, Szarvas István korcsmárját felgyújtották. A rablógyilkosságot hajnalban Szikora Mihály postakocsis fedezte fel, aki Alsó-Nyáregyházáról kocsin Pilis felé tartott. Az uton találkozott a Rakoczky-major kocsisával, aki azt újságolta, hogy a dánosi-uton levő Szarvas-féle csárda ég. A két kocsis azonnal elhatározta, hogy a csárdához siet és ha szükséges, segít a mentésben. Oda érve, azonnal feltűnt nekik, hogy habár lángban áll az egész épület, ennek lakói közül egyik sem látható. Azt hitték tehát, hogy mindenki alszik, azért most már minden áron be akartak hatolni. Nagy erőfeszítések után ez sikerült is, de odabenn rettentő látvány tárult szemük elé. A korcsmáros 17 éves leánya, akit mind a ketten jól ismertek, a hálósoba kövezetén feküdt, közel az ajtóhoz, átvágott nyakkal. A mellén hatalmas seb tátongott. A leány mellett hevert Szarvasné holtteste. Az elvetemült gyilkosok a szerencsétlen asszonyt is úgy ölték meg, hogy elvágták a nyakát. A korcsmáróst alvás közben, ágyában szurták le. A negyedik áldozat Tabán Pál tejeskocsis, bezuzott fejével a korcsma előtt levő árokban hevert.

A két kocsis előbb segítségért kiáltott, mire a közeli pusztákról összefutottak az emberek, körülfogták a csárdát és oltani kezdték a tüzet. Mások a telefon-állomáshoz szaladtak és ott beszéltek el a szörnyű esetet. Így jutott el a hír 9 óra tában a monori csendőrséghez, amely azonnal 12 emberből álló csapatot mozgósított a tettesek kézrekerítésére, Navratil László őrmester vezetése alatt. Alberti-Irsáról szintén 12 csendőr vonult ki, akiket Hegedűs Károly őrmester vezetett. A

rablógyilkosság éjjel után 2 óra tában történhetett. Az ismeretlen tettesek, akik feltétlenül többen lehettek, valószínűleg tiznél is többen, feltörték a vendéglő kapuját és a házba rontottak, ahol esti tíz óra óta mindenki aludt.

— **Köszönet nyilvánítás.** Özv. Boér Jánosné szül. Szentgyörgyi Rózália asszony, az 1906-ik évben Husvétvasárnapján egy valódi ezüsből készült, szépen aranyozott urasztali kehelylyel és egy ugyan olyan remek kenyérszító tányérral örvendeztette meg gyülekeztünket. Ezen 270 korona értékű kegyes ajándéka már magában is ritka szép bizonyítéka volt annak az igaz vallásos és Isten dicsőségére áldozni óhajtó buzgóságnak, mely e kegyes asszonyunk szívében lakozik, de még szebbé és ugyszolva bámulatossá tette azt azon újabb áldozata, melylyel az úrasztalának méltóságsabbá tevéséhez járult. Ugyanis a nevezetesebb ünnepeken leendő használatra, a közelebbi mult karácsony-ünnepeken kezdődőleg, egy egész rendbeli, nevezetesen három darab égszínkének nehéz moire selyemből és egy fehér damask szövetből álló, gyönyörű himzésekkel ékesített terítéket adományozott. 630 koronát ki'evő adománnyal örvendeztette meg szeretett egyházát. Ez áldozat nagyságát csak úgy lehetünk képesek valóban méltányolni, ha elgondoljuk, hogy mily sokat kellett nélkülöznie, ezen kegyes özvegynek, míg ezt a jelentékeny pénzüsszeget a lelkében megfogamzott nagyszerű gondolat megvalósítására összetudta gyűjtögetni.

Midőn a kegyes özvegy neve az Úr és az Úr háza iránti nagy szeretetből származott cselekedete egyházam Aranykönyvébe hálás kezekkel bejegyezve és ott megörökítve van a következő nemzedékek számára, nem mulaszthatom el, hogy e becses lap utján a most élők előtt is nyilvánosan megköszönjem e nagybecsű kegyes adományokat, úgy a magam, mint egyházam nevében kérve Istent, hogy tartsa meg özv. Boér Jánosné szül. Szentgyörgyi Rózália kegyes asszonyunk keresztyéni érényekben gazdag életét még sokáig gyülekeztünk örömére!

Ugyancsak e kegyes asszonyunk lelkében született az a szép gondolat is, hogy mennyire diszére válnék templomunknak, ha az Úrasztalát egy oda illő értékes szőnyegre lehetne helyezni. Ezen gondolatát egyházunk néhány lelkes nőtagjával közölve, abban állapodtak meg, hogy jó asszonyainkat felkeresve, közadakozás útján szerzik be e célra szükséges összeget. A gyűjtő iverk elhordozására és a szíves adományok kezelésére vállalkoztak özv. Szentgyörgyi Gergelyné Nagy Mária és ifj. Nagy S. Jánosné Faluvégi Mária jó asszonyaink kik, hogy mily időt és fáradságot nem sajnáló buzgalommal jartak el, mutatja a kegyes adakozók nagy száma és az azok adományaiból begyűlt 147 korona 60 fillér összeg. Így ezen csaknem várokozásokon fölül befolyt összegből már az Úrasztal is egy igen szép, 124 korona 26 fillér értékű szőnyegen van elhelyezve, a mi templomunknak valóban diszére szolgál. A szőnyeg vételárán fölül megmaradt 23 kor. 34 fillér pedig a toronyfedél-alaphoz csatoltatott. S midőn az Aranykönyvünkbe névszerint bejegyzett kegyes adakozóknak és eljáró buzgó asszonyoknak magam és egyházam hálás köszönetét nyilvánítom, egy szersmind legszívesebb köszönetet mondok Tekintetes Szentgyörgyi Mózes urnak és kedves neje szül: Máté Lidia urasszonynak is azon nagy szíveségükért, melyet a fennebb elésorolt templomi szent tárgyak kivá-

lasztása, meghozatása, valamint a begyűlt pénzesz-szeg számontartása és elszámolása ügyében tanusítani kegyeskedtek.

Székelykeresztúr, 1907 január 10.

Karácson István s. k.,
ev. ref. pap.

— A „Vasárnapi ujság” július 21-iki száma 25 képpel s változatos tartalommal jelent meg. Mikszáth Kálmán pompás, új regénye és Pekár Gyula „Tatár-rabság” című nagy eredetű regénye mellett a „Vidám-ság háza” című angol regény folytatását is közli, s ezek mellett novellát Sas Edéől, költeményeket Mezey Sándortól és Erdős Renétől. Egyéb közleményei közt vannak a debreceni kollegium híres könyvtáráról (képekkel), Thackeray leveleiről, a háziiparról Horváth Jankától, s illusztrációi, köztük Bér Dezső rajzával a tennispályáról, egész sorát adják az aktuális és érdekes képeknek s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek s egyletek, Sakjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest IV. Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Az ócska biblia.

Százforintos bankó nélkül.

Az ócska bibliákról sok érdekes és kevésbé érdekes történetet irtak már össze. Megvallom, hogy senogy sem vagyok megelégedve ezekkel a történetekkel; nem pedig azért, mert ezek az ócska bibliás, vagy jobban mondva bibliás ócska történetek, mintha egy kaptafára szabták volna őket, bizonyos száz-as bankók körül keringenek, amely száz-as bankókkal a néhai régi pénzes világban öreg apáink bélelgették ki a családi bibliát; aztán megesett, hogy ezek közül a bélések közül egyet elfelejtettek felváltani és az ócska bibliáról író urak ezt az irmagul hagyott öreg bankót a kevésbé bibliás unokák valamelyikével találatták meg; ezzel akarván a nyájas olvasót serkenteni, hogy olvasson vagy legalább is lapozgassa azokat a bizonyos ócska bibliákat, mert hátha talál benne egy öreg bankócédulát, amire a mai pénztelen világban nagy szükség van.

Sajtos Nagy Mihály is olvasott ilyen százassal spékelt ócska bibliáról. Nossza lettis belőle olyan bibliás ember, hogy ne tovább. Hetenként eljárt a hódmezővásárhelyi zsidóházba, ott az ószeresek közt, ahány ócska biblia volt, senki más nem vásárolhatta meg, csak ő. Azt se várta, hogy haza érjen vele; leült az uton s fel sem állt, míg végig nem lapozgatta a rongyos leveleket; de biz azokban nem talált egyebet, mint elvéve egy harminc pengő krajcáros Kossuth-bankót, amiért ma gyufát sem adnak.

Sajtos Nagy Mihály aztán boszankodva és éppen nem imádságos szavakkal emlékezett meg minden ilyen bibliaforgatás alkalmával arról, hogy csak bolonddá teszik manapság a szegényt embert a bibliával is; van is abban száz-as, ha annál rongyosabb is.

A felesége is rátámadt, hogy mi az ördög poklába hordja haza azt a sok rongyos könyvet, tán meg-gárgyult, hogy olyanokra pocsékolja a pénzét, mikor keservesen keresi.

Mihály aztán fel is hagyott a bibliázással. Járt kubikolni a vasúthoz; amit keresett, megitta; s ha az asszony pénzt kért tőle, eloldalgatta; aztán szidta az egész világot, főleg az urakat, meg a vagyonos osztályt, hogy már élni sem hagyják a szegény embert.

A napszamos cimborák, akikkel együtt tolt a talyigát, együtt ivott és zúgolódott a világ folyása ellen, egyszer azt beszélgették, hogy nem sokáig tart már az urak nyuzása. Kiút 48, nyársra huzgálják a huzó-vonó urakat s a szegény emberek felosztják egymásközt az országot. Ki-ki olyan karély földet kanyarít belőle, amilyet a bicskája bir. Aztán az urak lesznek a szegény emberek szolgálói. Ugy lesz az és nem is sokára.

Ez a beszéd annyira tetszett Sajtos Nagy Mihálynak és annyira kiforgatta a józan eszéből, hogy már ki is nézte, hogy ő egyenesen a Mucsi Bálint tanyájába ül bele; más aztán hadd szabdalja a földet, ahogy jól esik neki.

Mihály úgy kaptos fővel sokat beszélt az „asszonya” előtt is az ő terveikről, amiket a cimborákkal a kubikos targonca mellett sütnék-főznek.

A szegény asszony, aki két keze keserves munkájával, mosással tartotta fenn magát és kis fiát, azt mondta a Mihály szép álmaira: „Nem jó lesz a vége annak a kendtek földosztásának. Jobb lenne, hogy megbecsülné kend a keresetét és dolgozna rendesen”.

S csakugyan nem lett jó vége.

Sajtos Nagy Mihály egy napon haza tolt a talicskáját; a munkafelügyelő kiadta neki az utat Elitta a becsületet. Mihály ugyan azzal indokolta elcsapását, hogy nem hordott ajándékot annak a szipolyozónak, azért marta ki

Mihály aztán ahelyett, hogy másutt nézett volna kenyér után, beállt otthon cucilistának.

Hogy mi az a „cucilistaság” — ő csak annyit tudott róla, hogy szidni kell a basa gazdákat, akiknek földjük meg tanyájuk van, meg a nadrágos embereket, az urakat, akik nyuzzák a földi népet. Hát ő mindezekhez igen jól értett, különösen mikor a cucilisták korcsmai gyűlésen felöntött a garatra.

Ezeken a kontrektusokon (értsd kongresszusokon) egy gatyás parasztnak öltözött német e'nökölt, aki törte a magyar nyelvet pogányul, szidta a vagyonos osztályt még pogányabban s lázította az elvtársakat, hogy huzzák el már a nótáját annak az uri huncutoknak s osztózkodjanak meg a földbirtokaikon.

Beállt a kalászérlelő, rögaszaló áldott nyár. A buzaföldek végtelen tengere sok ezer kéznek adott munkát, száznak kenyeret. Még többnek is adott volna, hanem a cucilistáknak semmi kedvök sem volt aratni menni. Igértek pedig tisztességes munkabért.

— Nem megyünk. Hadd rothadjék el a lábán a vetés; hadd peregjen ki a kalász szeme, hadd pusztuljanak a népnuzók — Ez volt a Mihályék gögös válasza Gyüleseztek, tanácskoztak tovább. A határozat végrehajtása is megtörtént.

— Össze kell rombolni a városházát; szét kell tépni a telek- és adókönyveket; aztán osztózkodunk a földeken — ez volt a határozat.

A gyülevész tömeg, mely ezt a korcsmai és titkos összejöveteleken elvégezé, felgyülekezett a városháza elé; megostromolták, bezúzták az ablakokat, törtek, romboltak, ahogy ártottak.

Hanem a rendőség és a csendőrök néhány puskalövéssel lehűtötték a felhevült tömeg vérének.

Mihály az első egyike volt az ostromlók között;

hatalmas doronggal járt elől. Első lett aztán azok között is, a kiket hűvösre tettek, mint a zendülés egyik főkolompósát.

El is itélték. A fogságban aztán, a hol nem volt pálinka, elővette Mihály a jobbik eszét. Eszébe jutott szegény felesége, kis fia

— Bizony csak komisz ember vagy te Mihály — mondogatta magában — hogy nem becsülted meg magad. Hát kellett neked a cucilistaság? Megvert az Isten Mihály. Igaz, hogy nehéz a szegény ember élete, ezer felől huzza az ág is a szegényt. De te tisztességesen megélhettél volna a két kezéd után; de te könnyen, dolog nélkül akartál élni. Hittél a népboldogító népbolondítóknak, akik bezsebelt piculákért ámitják a hiszékeny népet. Hát most szenvedj, ha ilyen bitanggá lettél.

*

A börtönőr kinyitotta a Mihály zárkáját. Az ajtó előtt ott állt a felesége, meg a kis fia.

Mihály némán, merev tekintettel nézte őket. Egy szó nem sok, annyinak se volt ura; csak kicsordult a szeméből a könny.

Felesége odament hozzá, átkarolta a nyakát s zokogott soká, soká . . .

— Mihály! Mihály! mi lesz belőled, mondogatta az asszony.

A gyermek megragadta az apja, anyja kezét; nézte az ő siró szüleit, míg ő is sirva fakadt. Aztán megeredt a szavuk; beszélgettek a magok soráról.

A gyermek letörölve könnyeit, körül járt a börtönben; mindent megnézegetett, kérdezősködött: ez az édös szülöm ágya, ez a falóca? ebből a farocskából iszik?

— Igen, igen — mondogatta hol az apja, hol az anyja.

— Édös szülém! — szólalt meg egyszer a gyermek — tudok én már olvasni is, nemcsak az abécéből.

Azzal elővett a bakójából egy ócska, avult könyvet, hogy megmutassa, hogy csakugyan tud.

Mihály felismerte az avult könyvben a legutóbb vásárolt ócska bibliát.

A gyermek kezdett aztán olvasni a könyvből, ami nem egy könnyen ment neki a régies betűk mián.

Mihály hallgatta a gyermeket. Elgondolkozott. Eszébe jutott valami a régi időkből, mikor még becsületes, szorgalmas munkás ember volt. Mikor egy vasárnap sem maradt el az Isten házából.

S mikor a gyermek a bakójába akarta tenni a könyvet, elvette tőle:

— Hadd itt kis fiam édös szülednek ezt a könyvet. Én már elfelejtettem az olvasást, majd ebből megtanulok.

Mihály aztán tanult olvasni abból a könyvből. Mire kiszabadult, meg is találta benne nem a százaskönyvet, hanem ami annál több, azt a becsületes életre vezető utat, amelyen a százaskönyvet is meglehet lenni, ha nem is egy darabban.

Tóth József.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált híres

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketéget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** még idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszerárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett alaptőke egy és fél millió korona.

Fiókintézetek és kirendeltségek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely, Sepsiszentgyörgy és Székely-Keresztur.

Jelzálogkölesőneket nyújt földbirtokra és bérházakra legjutányosabb feltételek mellett, ugyancsak **törlesztéses kölesőneket 500 koronától** kezdődőleg a törlesztést és kamatot magában foglaló fél évi részletfizetések ellenében **4 1/2o/c alapkamattal**.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, folyó, vagy cheque számlára és azokat rendszerint **felmondás nélkül fizeti vissza**.

Bank és pénzváltó osztályunk üzletköre:

Értékpapir, idegenpénzek vétele és eladása.

Tőzsdéi megbízások.

Sorsjegyek eladása letétjegyre és egyenlő havi **részletfizetésre**. Az első részletfizetése után a sorsjegyekre eső nyereség már a vevőt illeti.

Kölesőnök nyújtása értékpapírokra.

Osztálysorsjegyek főelárusítása helye. Szelvénybevéltás.

Letétek. Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat megőrzésre.

Költségmentesen megvizsgáljuk mindennemű sorolás alá eső értékpapírok huzását.

Kivándorlóktól érkező pénzek, utalványok, csekkek legolcsóbb beváltási helye.

Képviseli a legrégebb és legnagyobb biztosító intézetet a „Trieszti Általános Biztosító Társaság“ (Assicurazione Generali) és eszközöl tűz-, üveg- és jégkárt, valamint betörés elleni, végre élet és balesetelleni biztosításokat a legolcsóbb díjak mellett.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZES IZŰ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„KÖZHASZNU SZÖVETKEZET”

magyar nemzeti alapon álló kultur és humán-célok támogatására alakult pénzüintézet

KOLOZSVÁRT UNIÓ-UTCZA 20.

Elfogad **takarékbetéteket**, naptól-napig számított 5%-os kamat mellett és a tőkekamat-adót is az intézet fizeti.

Váltó-leszámitolást és rövid lejáratu **jelzálogkölcsonök folyósítását** kedvező föltételek mellett eszközli.

Tisztviselői törlesztő kölcsönöket folyósít 10—12 évi törlesztésre.

Az intézet most van átalakulóban 300.000 kor. alap-tőkével bíró részvénytársasággá, hogy kitűzött feladatait hathatósabban szolgálhasa.

Egy részvény ára: 100 kor., mely apróbb részletekben, az év végéig fizetendő be.

Eddigi kezdetleges helyzetében is már

12000 koronát

osztott ki az intézet magyar nemzeti alapon álló egyházak, iskolák segélyezésére.

A részvényjegyzések még mindig elfogadtatnak.